

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

493Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ 16ΗΣ ΚΑΙ 17ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2013

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση ενιαίων κανόνων και ενιαίας διαδικασίας για την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και ορισμένων επιχειρήσεων επενδύσεων στο πλαίσιο ενός Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης και ενός Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης τραπεζών και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου»

[COM(2013) 520 final — 2013/0253 (COD)]

(2014/C 67/10)

Εισηγητής: ο κ. DANIEL MAREELS

Στις 3 Σεπτεμβρίου 2013 και στις 10 Σεπτεμβρίου 2013, και σύμφωνα με το άρθρο 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφάσισαν αντιστοίχως να ζητήσουν γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα

«Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση ενιαίων κανόνων και ενιαίας διαδικασίας για την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και ορισμένων επιχειρήσεων επενδύσεων στο πλαίσιο ενός Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης και ενός Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης τραπεζών και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου»

COM(2013) 520 final — 2013/253 (COD).

Το ειδικευμένο τμήμα «Οικονομική και Νομισματική Ένωση, οικονομική και κοινωνική συνοχή», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 4 Οκτωβρίου 2013.

Κατά την 493η σύνοδο ολομέλειας, της 16ης και 17ης Οκτωβρίου 2013 (συνεδρίαση της 17ης Οκτωβρίου 2013), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση με 157 ψήφους υπέρ, 1 κατά και 7 αποχές.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ επικροτεί τις προτάσεις για τη δημιουργία ενός **ενιαίου μηχανισμού εξυγίανσης (ΕΜΕ)** συνοδευόμενου από μηχανισμό χρηματοδότησης ο οποίος, μετά τις προτάσεις σχετικά με τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (ΕΕΜ), τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ), καθώς και το μηχανισμό για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων (ΑΕΠΙ) αποτελεί **ένα νέο ορόσημο** στην πορεία προς την υλοποίηση μιας **τραπεζικής ένωσης**.

Για τις χώρες της ζώνης του ευρώ και εκείνες που θα ενταχθούν εθελοντικά στο σύστημα, ο ΕΜΕ παρέχει ένα **μηχανισμό εξυγίανσης** σε ευρωπαϊκό επίπεδο ο οποίος επιτρέπει στις αρχές να προωθήσουν σε βάθος την αναδιάρθρωση και εξυγίανση των τραπεζών, χωρίς να εκτεθεί σε κίνδυνο η οικονομική σταθερότητα. Το Ταμείο

εξυγίανσης που συνοδεύει το μηχανισμό πρέπει να διαθέτει τους πόρους που χρειάζονται ώστε η διαδικασία αυτή να μην πρέπει να χρηματοδοτείται με δημόσιους πόρους και χρήματα των φορολογουμένων.

1.2 Από την αρχή της κρίσης και σε απάντηση σε αυτή, προτάθηκε η μετάβαση σε μια ισχυρότερη **Οικονομική και Νομισματική Ένωση**, η οποία θα βασίζεται σε μια ολοκληρωμένη διαχείριση του χρηματοπιστωτικού τομέα, των δημοσιονομικών θεμάτων και της οικονομικής πολιτικής. Ένα ολοκληρωμένο δημοσιονομικό πλαίσιο, άλλως «Τραπεζική Ένωση», αντιπροσωπεύει επομένως τον ακρογωνιαίο λίθο των μέτρων παρέμβασης που θα φέρουν την Ευρώπη στην πορεία προς την **οικονομική ανάκαμψη και την ανάπτυξη**.

1.3 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η **Τραπεζική Ένωση αποτελεί βασική προτεραιότητα**, με δεδομένη τη συμβολή που μπορεί να έχει τόσο στην αναγκαία **αποκατάσταση της εμπιστοσύνης** των καταναλωτών και των επιχειρήσεων όσο και στην **ορθή χρηματοδότηση της οικονομίας**. Θα μειώσει το σημερινό κατακερματισμό στην ενιαία αγορά, θα συμβάλει στην εξασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού στην ΕΕ και θα ενισχύσει, επίσης, το ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα, περιορίζοντας, παράλληλα, τον κίνδυνο μετάδοσης της κρίσης.

1.4 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι **είναι απαραίτητο να προωθηθούν οι εργασίες για τις διάφορες συνιστώσες** της Τραπεζικής Ένωσης (ΕΕΜ, ΕΜΣ, ΑΕΠΙ, ΕΜΕ) και ότι κατά την εφαρμογή τους, πρέπει να γίνει σεβαστή η **λογική και η εσωτερική συνοχή των προτάσεων**. Η ΕΟΚΕ ζητά, επίσης, να λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις που αφορούν την προστασία των μικρών επενδυτών, όπως αναθεωρήθηκαν χάρη στον κανονισμό σχετικά με την ασφάλεια των καταθέσεων.

1.5 Οι τρέχουσες προτάσεις για τον ΕΜΕ **δεν μπορεί να θεωρηθούν χωριστά** από αυτές που προηγήθηκαν και αφορούσαν την εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων (πρόταση οδηγίας περί ανάκαμψης και εξυγίανσης) και την επ' αυτού συμφωνία που επιτεύχθηκε πρόσφατα στο Συμβούλιο, η οποία έχει εξάλλου ληφθεί υπόψη. Πράγματι, η **οδηγία περί ανάκαμψης και εξυγίανσης** θα λειτουργήσει ως **γνώμονας** για την εξυγίανση των τραπεζών σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά και, ως εκ τούτου, ο ΕΜΕ βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε αυτήν. Η ΕΟΚΕ προτείνει το μέγιστο αμοιβαίο συντονισμό των δύο συστημάτων, προκειμένου να εξασφαλιστούν **στο μέγιστο δυνατό βαθμό ισότιμοι όροι ανταγωνισμού στο πεδίο αυτό σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση**. Ο ΕΜΕ πρέπει πραγματικά να υποστηρίζεται από ένα πλήρως εναρμονισμένο πλαίσιο για την ανάκαμψη και εξυγίανση των τραπεζών και να είναι ενταγμένος σε αυτό.

1.6 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της που ο ΕΜΕ υπερβαίνει την οδηγία περί ανάκαμψης και εξυγίανσης καθώς και για την πρόβλεψη της δημιουργίας ενός **οργάνου και ταμείου (εξυγίανσης) σε ευρωπαϊκό επίπεδο**. Έτσι, μετά την τραπεζική εποπτεία (ΕΕΜ), υπάγεται και η εξυγίανση των τραπεζών **στο ίδιο επίπεδο αρχών**, πράγμα που καθιστά πλέον δυνατή μια **ενιαία και συνεκτική προσέγγιση**. Ομοίως, η ΕΟΚΕ διαπιστώνει με ικανοποίηση ότι ο ΕΜΕ θα **χρηματοδοτείται σε επίπεδο ΕΕ**.

1.7 Σε κάθε περίπτωση, οι διαδικασίες εξυγίανσης που προβλέπονται στο ΕΜΕ πρέπει να είναι **αποτελεσματικές και δραστικές**, και εάν παραστεί ανάγκη, πρέπει να μπορούν να ενεργοποιηθούν με τη **δέουσα ταχύτητα** σε εθνικό και διασυνοριακό επίπεδο. Μαζί με τα μέτρα που προβλέπονται στην **πρόταση περί ανάκαμψης και εξυγίανσης**, θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα ώστε να προκύψει ένα **πλήρες και αποτελεσματικό σύνολο** και, εφόσον χρειαστεί, πρέπει να εξασφαλιστεί ότι οι κανόνες θα εφαρμόζονται με συνέπεια. Όπου είναι δυνατόν, πρέπει να επιδιώξουμε την **απλότητα**. Ομοίως, πρέπει να δοθεί η δέουσα απάντηση σε όλα τα νομικά και άλλου είδους ζητήματα.

1.8 Όσον αφορά το **Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης**, το οποίο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον ΕΜΕ, ένα ζήτημα κρίσιμης σημασίας είναι ότι τα μέλη του **πρέπει να διαθέτουν τη μέγιστη δυνατή ανεξαρτησία και τεχνογνωσία** και οι αποφάσεις τους να υπόκεινται σε **«δημοκρατικό έλεγχο»**. Τα μέλη του Συμβουλίου

αυτού πρέπει επιλεγούν με τη μεγαλύτερη δυνατή προσοχή και οι αρμοδιότητές του πρέπει να είναι σαφείς και ορθώς προσδιορισμένες.

1.9 Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη δημιουργία ενός **ενιαίου ταμείου εξυγίανσης τραπεζών**, το οποίο εγγυάται κυρίως την **οικονομική σταθερότητα**, διασφαλίζει την **αποτελεσματικότητα των αποφάσεων εξυγίανσης και διαρρηγνύει τη σχέση μεταξύ κρατικών αρχών και τραπεζικού τομέα**. Η ΕΟΚΕ ζητά να διασαφηνιστεί σύντομα το ζήτημα της νομικής βάσης του ταμείου αυτού και να αντιμετωπιστούν όλες οι προκλήσεις που θέτει η δημιουργία του (π.χ. ο ηθικός κίνδυνος), έτσι ώστε να αποφευχθούν ανεπιθύμητες εξελίξεις.

1.10 Αν και η παρέμβαση του ταμείου εξυγίανσης προβλέπεται μόνο σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας και οι πόροι του μπορεί να χρησιμοποιηθούν μόνο για συγκεκριμένους σκοπούς, δηλαδή, για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων εξυγίανσης, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι **το ταμείο αυτό θα πρέπει να διαθέτει τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους για την εκπλήρωση της αποστολής του**. Κατά τον καθορισμό του **επίπεδου της παρέμβασης** αυτού του ταμείου, το οποίο τροφοδοτείται από εισφορές των τραπεζών, θα μπορούν να συνεκτιμώνται τα διάφορα **μέτρα** που ισχύουν σε διάφορους τομείς με σκοπό την **ανάκαμψη του χρηματοπιστωτικού τομέα**. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει τη θέση που είχε λάβει σε σχέση με την πρόταση περί ανάκαμψης και εξυγίανσης των τραπεζών, ότι τα κριτήρια που είχαν οριστεί για την εκ των προτέρων εισφορά των τραπεζών πρέπει να επανεξεταστούν μετά από ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Επιπλέον, θα πρέπει να δοθεί προσοχή στις διπλές δαπάνες που μπορεί να προκύψουν από την επικάλυψη των συστημάτων των κρατών μελών με αυτά της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Ιστορικό

2.1 Η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημιουργία **ενιαίου μηχανισμού εξυγίανσης (ΕΜΕ) και ενιαίου ταμείου εξυγίανσης** ⁽¹⁾ αποτελεί ένα βήμα προς μια ευρωπαϊκή οικονομική και νομισματική ένωση, συμπεριλαμβανομένης μιας **τραπεζικής ένωσης**. Βασίζεται στο άρθρο 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο επιτρέπει τη θέσπιση μέτρων που αφορούν την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

2.2 Η εν λόγω τραπεζική ένωση, η οποία περιλαμβάνει όλα τα κράτη της ζώνης του ευρώ αλλά και άλλα κράτη μέλη που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε αυτή, θα **ολοκληρωθεί σταδιακά** κατά τον εξής τρόπο:

2.2.1 Πρώτα πρέπει να ολοκληρωθεί η τρέχουσα νομοθετική διαδικασία για την **σύσταση του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (ΕΕΜ)**, ο οποίος παρέχει στην ΕΚΤ την εξουσία να ελέγχει τις τράπεζες στη ζώνη του ευρώ.

2.2.2 Ακολουθεί ο **Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ΕΜΣ)** ο οποίος, μετά τη δημιουργία του ΕΜΕ, την εξέταση του ισολογισμού των υπό εξέταση τραπεζών και τον καθορισμό των «ιστορικών στοιχείων του ενεργητικού τους», επιτρέπει την άμεση ανακεφαλαιοποίησή τους ⁽²⁾.

⁽¹⁾ COM(2013) 520 final.

⁽²⁾ Πρβλ. ECOFIN 21 Ιουνίου 2013 και Ευρωπαϊκό Συμβούλιο 27 Ιουνίου 2013.

2.2.3 Στη συνέχεια υπάρχουν οι προτάσεις που υποβλήθηκαν στις 6 Ιουνίου 2012 από την Επιτροπή για την έκδοση **οδηγίας** σχετικά με τη δημιουργία ενός πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων επενδύσεων. Εν τω μεταξύ, το Συμβούλιο κατέληξε σε μια κοινή προσέγγιση των προτάσεων αυτών και αυτή είναι η βάση στην οποία στηρίζεται ο προτεινόμενος κανονισμός για τον ΕΜΕ.

Με τις προτάσεις αυτές επιδιώκεται η δημιουργία ενός αποτελεσματικού πλαισίου πολιτικής για την ομαλή διαχείριση των περιπτώσεων πτώχευσης τραπεζών και την πρόληψη της μετάδοσης των προβλημάτων αυτών σε άλλα ιδρύματα. Έτσι, οι αρμόδιες αρχές εξοπλίζονται με αποτελεσματικά μέσα και αρμοδιότητες με στόχο την πρόληψη των τραπεζικών κρίσεων, την εξασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και τον περιορισμό στο ελάχιστο του κινδύνου να πληγούν οι καταναλωτές ⁽³⁾.

2.2.4 Το τελευταίο μέρος των προτάσεων αφορά τη δημοσίευση της 10 Ιουλίου 2013 **πρόταξη κανονισμού για τη σύσταση ΕΜΕ** με κατάλληλες και αποτελεσματικές ρυθμίσεις υποστήριξης.

2.3 Παρεμπιπτόντως, υπενθυμίζονται οι προτάσεις που κατέθεσε η Επιτροπή το 2010 σχετικά με την εναρμόνιση των εθνικών συστημάτων εγγύησης καταθέσεων (ΣΕΚ). Το ΣΕΚ επιδιώκει την προστασία των μικροκαταθετών (για τις πρώτες καταθέσεις έως 100.000 ευρώ) σε περίπτωση πτώχευσης.

2.4 Ο ΕΜΕ θα **λειτουργεί** ως εξής:

2.4.1 Ως εποπτική αρχή, η **ΕΚΤ** θα **επισημαίνει** πότε μια τράπεζα έχει περιέλθει σε σοβαρές οικονομικές δυσχέρειες και πρέπει να εξυγιανθεί.

2.4.2 Στη συνέχεια, ένα **Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης** που απαρτίζεται από εκπροσώπους της ΕΚΤ, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των ενδιαφερόμενων εθνικών αρχών, **προετοιμάζει** την εξυγίανση της τράπεζας.

2.4.3 Με βάση τη σύσταση του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης ή με δική της πρωτοβουλία, η **Επιτροπή αποφασίζει** εάν και πότε θα υπαχθεί μια τράπεζα σε καθεστώς **εξυγίανσης** και **καθορίζει** ένα πλαίσιο για τη χρήση των εργαλείων εξυγίανσης και την προσφυγή στο ταμείο.

Τα εν λόγω εργαλεία εξυγίανσης, που έχουν καθοριστεί στο ΠΑΕΠΠ και έχουν ενταχθεί στον ΕΜΕ, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

— την πώληση της επιχείρησης·

— τη μεταβατική ρύθμιση·

— το διαχωρισμό των στοιχείων ενεργητικού·

— τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα (bail-in).

2.4.4 Οι **αρμόδιες εθνικές αρχές** αναλαμβάνουν την **εκτέλεση** του σχεδίου εξυγίανσης υπό την εποπτεία του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης. Εάν μια εθνική αρχή εξυγίανσης αποτύχει να συμμορφωθεί με την απόφαση του Συμβουλίου Εξυγίανσης, το τελευταίο δύναται να λάβει μέτρα που απευθύνονται άμεσα στις προβληματικές τράπεζες.

2.5 Το προβλεπόμενο **Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης** υπάγεται στο Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης. Αποστολή του είναι η παροχή χρηματοδοτικής στήριξης κατά την αναδιάρθρωση της τράπεζας.

2.5.1 Το ταμείο είναι κοινό για όλες τις χώρες που σχετίζονται με τον ΕΜΕ και χρηματοδοτείται από όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα των χωρών που συμμετέχουν, οι οποίες καταβάλλουν μια προκαθορισμένη συνδρομή, που δεν εξαρτάται από την ύπαρξη μέτρων εξυγίανσης.

2.5.2 Ο πρωταρχικός στόχος του Ταμείου είναι η διασφάλιση της **χρηματοπιστωτικής σταθερότητας**, όχι η απορρόφηση ζημιών ή η χορήγηση κεφαλαίων εξυγίανσης σε ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ένα ταμείο διάσωσης. Ούτε πρόκειται για ένα ταμείο εγγύησης καταθέσεων ή υποκατάστατο αυτού. Αντίθετα, σκοπός του είναι να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων εξυγίανσης.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1 Όπως επισημάνθηκε επανειλημμένα το 2012, ένα ολοκληρωμένο χρηματοπιστωτικό πλαίσιο, άλλως **«Τραπεζική Ένωση»**, αποτελεί ουσιώδες μέρος των μέτρων για την επιστροφή της ΕΕ στην οικονομική ανάκαμψη και μεγέθυνση ⁽⁴⁾. Άλλα μέτρα, όπως ο ενισχυμένος οικονομικός συντονισμός, αναμένεται να συμβάλουν στην προσπάθεια αυτή.

3.2 Η **ΕΟΚΕ** έχει ήδη επισημάνει τη σημασία της τραπεζικής ένωσης, και έχει τονίσει ότι είναι αδύνατο να διατηρηθεί σε μακροπρόθεσμη βάση μια ζώνη με ενιαίο νόμισμα και 17 διαφορετικές χρηματοπιστωτικές αγορές, ιδίως δεδομένου ότι η κρίση έχει αποκαλύψει εθνικό κατακερματισμό. Η τραπεζική ένωση θεωρείται συνεπώς ως απαραίτητη και βασική προτεραιότητα για τον επιμερισμό των κινδύνων, την προστασία των καταθετών (και μέσω της "διαδικασίας εκκαθάρισης"), την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στο σύστημα, και την εκ νέου χορήγηση πιστώσεων στις επιχειρήσεις σε όλα τα κράτη μέλη ⁽⁵⁾.

⁽⁴⁾ Βλέπε, μεταξύ άλλων, την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο «Χάρτης πορείας προς μια τραπεζική ένωση», την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ένα σχέδιο για μια βαθιά και γνήσια Οικονομική και Νομισματική Ένωση: δρομολογώντας μια ευρωπαϊκή συζήτηση» και την έκθεση των τεσσάρων Προέδρων «Προς μια πραγματική οικονομική και νομισματική ένωση».

⁽⁵⁾ ΕΕ C 271 της 19.9.2013, σ. 8.

⁽³⁾ ΕΕ C 44, 15.2.2013, σ. 68.

3.3 Ομοίως, η ΕΟΚΕ έχει ζητήσει στο παρελθόν από την Επιτροπή να παρουσιάσει **το συντομότερο δυνατόν ένα χρονοδιάγραμμα και περαιτέρω λεπτομέρειες για τον ΕΜΕ**. Αυτό ισχύει εξάλλου και για άλλους σχετικούς στόχους, όπως η διαχείριση κρίσεων στην περίπτωση κοινών εποπτικών δράσεων. Έτσι, η τραπεζική ένωση θα αποκτήσει αξιοπιστία και θα λειτουργήσει ως κοινή βάση για ολόκληρη την ενιαία αγορά.

Εν τω μεταξύ, έχει καταστεί σαφές ότι ο ΕΜΕ και η ΟΚΑ IV/KKA θα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή το 2014, και οι ΠΑΕΠΙ και GAM από το 2015. Χρειάζεται συνεπώς η έγκαιρη έγκριση του όλου πακέτου από το Συμβούλιο.

3.4 Η ΕΟΚΕ εξέφρασε επίσης την πεποίθησή της ότι ο ΕΜΕ θα μπορούσε σε μεταγενέστερο στάδιο να αναλάβει πρόσθετα καθήκοντα συντονισμού στη διαχείριση των κρίσεων. Όμως, η εποπτεία και η εξυγίανση πρέπει να συμβαδίζουν, προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να υποχρεωθεί ένα κράτος μέλος να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις μιας απόφασης που λαμβάνεται σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με την εκκαθάριση μιας τράπεζας, και να καλύψει το κόστος πληρωμής των καταθέσεων ⁽⁶⁾.

3.5 Η πρόταση οδηγίας για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων (ΑΕΠΙ) αφορά τη θέσπιση πλαισίου για την προληπτική αντιμετώπιση τραπεζικών κρίσεων **στα κράτη μέλη**, τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και τη μείωση της πίεσης που ασκείται στα δημόσια οικονομικά.

3.6 Μόλις τεθεί σε ισχύ, το ΠΑΕΠΙ θα επιφέρει **μία κάποια εναρμόνιση** των εθνικών νομοθεσιών σχετικά με την εξυγίανση τραπεζών και τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών εξυγίανσης κατά την αντιμετώπιση περιπτώσεων πτώχευσης τραπεζών, ιδιαιτέρως διασυννομιών πιστωτικών ιδρυμάτων.

3.7 Ο ΕΜΕ προχωρά περισσότερο: σε αντίθεση με το ΠΑΕΠΙ, προβλέπει **ενιαίες αποφάσεις εξυγίανσης και τη χρήση χρηματοδοτικών πόρων που συγκεντρώνονται σε επίπεδο ΕΕ** για τις χώρες της ευρωζώνης και τις άλλες χώρες που επιλέγουν να συμμετάσχουν.

3.8 Η ΕΟΚΕ **επιδοκιμάζει** την αντικατάσταση των εθνικών αρχών εξυγίανσης και κεφαλαίων από **έναν ευρωπαϊκό οργανισμό και ένα ευρωπαϊκό ταμείο**, που συνιστούν μια θετική και εύλογη επέκταση του ΠΑΕΠΙ. Έτσι, η εποπτεία και η εξυγίανση θα υλοποιούνται στο **ίδιο επίπεδο εξουσίας**.

3.9 Η **οδηγία για το ΠΑΕΠΙ** θα αποτελέσει έναν **οδηγό** για την εξυγίανση τραπεζών σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά, γι αυτό και ο κανονισμός στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό σε αυτό. Δεδομένου ότι ο κανονισμός είναι μια επέκταση του ΠΑΕΠΙ, πρέπει να εξασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ των δύο κειμένων και πρέπει να **αποφευχθούν οι αντιφάσεις**.

3.10 Η ΕΟΚΕ θεωρεί επίσης ζωτικής σημασίας για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς την **όσο το δυνατό μεγαλύτερη ευθυγράμμιση της οδηγίας ΠΑΕΠΙ και του κανονισμού ΕΜΕ**. Πρέπει να επιδιωχθεί η μέγιστη δυνατή εναρμόνιση της οδηγίας ΠΑΕΠΙ. Προκειμένου να επιτευχθεί στο μέγιστο δυνατό ισοτιμία όρων ανταγωνισμού και για τη συνεπή εφαρμογή των κανόνων, **απαιτείται ενιαία εφαρμογή** του ΠΑΕΠΙ στα διάφορα κράτη μέλη. Για την περαιτέρω υλοποίηση του ΕΜΕ, πρέπει να συνεκτιμηθούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων για το ΠΑΕΠΙ.

3.11 Στο μέτρο που οι προτάσεις του κανονισμού ΕΜΕ ευθυγραμμίζονται με την πρόταση οδηγίας ΠΑΕΠΙ, υπενθυμίζονται τα ερωτήματα που έθεσε επί του θέματος αυτού η ΕΟΚΕ. Σε αυτά περιλαμβάνεται το ζήτημα της **διασαφήνισης** ορισμένων νέων εργαλείων που δεν έχουν ακόμη δοκιμαστεί σε συστημικές κρίσεις ⁽⁷⁾. Πέραν αυτού, πρέπει να δοθεί προσοχή στη συνοχή του κανονισμού με την ισχύουσα νομοθεσία, προκειμένου να εξασφαλιστεί η **νομική σαφήνεια**.

4. Ειδικές παρατηρήσεις ως προς τον ΕΜΕ

4.1 Θα ήταν σκόπιμο να προχωρήσει με ταχύ βήμα η τραπεζική ένωση εν γένει έτσι ώστε να απεμπλακούμε από τον σημερινό κατακερματισμό των χρηματοπιστωτικών αγορών και να διακοπεί η σχέση δημόσιων οικονομικών και τραπεζικού τομέα.

4.2 Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει ότι απαιτείται να παγιωθεί το **συντομότερο δυνατόν ένα ενιαίο πλαίσιο για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών**: ένα πλαίσιο που θα περιλαμβάνει ισχυρές διατάξεις υπερεθνικής εμβέλειας με σκοπό τη διατήρηση της ακεραιότητας της ενιαίας αγοράς. Δεδομένου ότι ο **ΕΜΕ συνιστά απαραίτητο συμπλήρωμα** αυτού του εγχειρήματος, η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει τα υπό εξέταση έγγραφα.

4.3 Η **υλοποίησή του** πρέπει να τύχει της δέουσας στήριξης μέσα σε ένα **πλήρως εναρμονισμένο πλαίσιο εξυγίανσης και ανάκαμψης των τραπεζών**, το οποίο θα αποτελεί τη βάση για την αντιμετώπιση χρεωκοπιών τραπεζών σε όλη την ΕΕ.

4.4 Ο ΕΜΕ δεν μπορεί να είναι απλώς ένα ενιαίο πλαίσιο εξυγίανσης των χρεωκοπημένων τραπεζών εντός της Νομισματικής Ένωσης που θα εξασφαλίζει συνθήκες ισότιμου ανταγωνισμού σε αυτό το επίπεδο, αλλά πρέπει επίσης να **λειτουργεί ως ένα εργαλείο όσο το δυνατόν απλούστερο, αποτελεσματικό και δραστικό**: ένα εργαλείο το οποίο θα μπορεί να χρησιμοποιείται **όσο γρήγορα και όταν χρειάζεται** τόσο σε εθνική όσο και σε διακρατική κλίμακα και δη σε καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης.

4.5 Όσον αφορά δε το **Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης**, ένα ζήτημα κρίσιμης σημασίας είναι ότι τα μέλη του πρέπει να διαθέτουν την απαιτούμενη ανεξαρτησία και τεχνογνωσία και οι αποφάσεις τους να υπόκεινται σε «δημοκρατικό έλεγχο». Πρέπει να μπορεί να δρα σε μια **στέρεα νομική βάση** και να υποχρεούται

⁽⁶⁾ ΕΕ C 11, 15.1.2013, σ. 34.

⁽⁷⁾ ΕΕ C 44, 15.2.2013, σ. 68.

να λογοδοτεί για τις αποφάσεις του σε καθεστώς διαφάνειας και **δημοκρατικού ελέγχου** και πάντα με σεβασμό προς τα δικαιώματα των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Οι **αρμοδιότητες του πρέπει να είναι σαφώς ορισμένες** ως προς τις εποπτικές αρχές και πρέπει στη σύνθεσή του να εκπροσωπούνται ισόρροπα οι διάφοροι εθνικοί και ενωσιακοί εταίροι. Επίσης, πρέπει το Συμβούλιο και τα μέλη να διαθέτουν την απαραίτητη τεχνογνωσία στους τομείς της αρμοδιότητάς του.

4.6 Είναι σημαντικό να θεωρηθεί η **εγκαθίδρυση του αποφασιστικού βήμα** προς την τραπεζική ένωση και την παγίωση του ΕΜΕ. Εντούτοις, δεν πρέπει να ξεχνάμε τον απώτερο στόχο, δηλαδή την υλοποίηση του ΕΜΕ και του ΑΕΠΙ και, εν προκειμένω, θα ήταν σκόπιμο να μην προκαταβάλουμε τις εξελίξεις.

5. Ειδικές παρατηρήσεις ως προς τους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς

5.1 Το Ταμείο εξυγίανσης τραπεζών πρέπει να εγγυάται τη διαδεσιμότητα μεσοπρόθεσμης οικονομικής υποστήριξης κατά τη φάση αναδιάρθρωσης μιας τράπεζας. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει για μία ακόμα φορά τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εγκαθίδρυση ενός ενωσιακού μηχανισμού οικονομικών διακανονισμών, μέρος του οποίου είναι ο ΕΜΕ. Χάρη σε αυτό σύστημα διασφαλίζεται ότι σε όλα τα κράτη μέλη εφαρμόζονται επί ίσοις όροις και με παρόμοια αποτελεσματικότητα οι κανόνες χρηματοδότησης των διαδικασιών εξυγίανσης. Το εχέγγυο αυτό είναι επωφελές τόσο για κάθε κράτος μέλος όσο και για την ενιαία χρηματοπιστωτική αγορά καθότι παρέχει επιπλέον σταθερότητα και δίκαιες συνθήκες ανταγωνισμού⁽⁸⁾. Ομοίως, η προστασία των μικρών αποταμιευτών με τη βοήθεια του συστήματος εγγύησης των καταθέσεων (ΣΕΚ) αξίζει της προσοχής μας.

5.2 Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ εγκρίνει την υποστήριξη του ΕΜΕ από έναν ειδικό χρηματοδοτικό μηχανισμό. Εάν η εξυγίανση μιας τράπεζας πρέπει να χρηματοδοτείται πρωτίστως από το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα —και εφόσον το ζητούμενο είναι να μπορούν αντεπεξέρχονται οι μέτοχοι και οι πιστωτές του ιδρύματος στις πρώτες ζημιές που υφίστανται— καθώς και από άλλα εργαλεία που αναφέρονται στην πρόταση κανονισμού, θα ήταν σκόπιμο ο ΕΜΕ να συνοδεύεται από ένα **ενιαίο ταμείο** με σκοπό τη διάρρηξη του ομφάλιου λώρου μεταξύ των δημόσιων αρχών και του τραπεζικού τομέα.

5.3 Η ΕΟΚΕ ζητά να **διευκρινιστεί ταχέως** το ζήτημα της **νομικής βάσης** των Ταμείων, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης τροποποίησης της Συνθήκης.

5.4 Αφ' ης στιγμής δοθούν οι απαραίτητες διευκρινίσεις επ' αυτών των σημείων, θα ήταν σκόπιμο **να δοθεί βάρος στη σύσταση** των Ταμείων, χωρίς να χάνεται χρόνος εν αναμονή των εξελίξεων και της προόδου του ΕΜΕ του ΑΕΠΙ.

5.5 Η καθιέρωση ενός ενιαίου μηχανισμού συνεπάγεται και σοβαρές προκλήσεις, οι ανεπιθύμητες συνέπειες των οποίων πρέπει, όσο το δυνατόν, να αποφευχθούν ή να περιοριστούν εξ αρχής και μέχρι να επιλυθούν όλα τα προβλήματα (λ.χ. το ηθικό διακύβευμα).

5.6 Μολονότι το Ταμείο αφ' ενός μεν παρεμβαίνει σε μεταγενέστερο στάδιο μεταξύ δύο μηχανισμών και, ειδικότερα, μετά τη λήψη των μέτρων διάσωσης, αφ' ετέρου δε τα κονδύλια του μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο για συγκεκριμένους λόγους, πρέπει **να έχει επαρκές μέγεθος και να συνεισφέρουν σε αυτό όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα**.

5.7 Κατά τον καθορισμό του **ορίου παρέμβασης** του Ταμείου, θα ήταν σκόπιμο να λαμβάνονται υπόψη το ισχύον **ενισχυμένο πλαίσιο πρόληψης**, οι κανόνες πρόληψης και ο ρόλος των σχεδίων ανάκαμψης και εξυγίανσης που εφαρμόζονται για την αποφυγή κρίσιμων καταστάσεων, οι αυξημένες ανάγκες σε ίδια κεφάλαια και οι νέοι μηχανισμοί εξυγίανσης (μεταξύ των οποίων το εργαλείο διάσωσης) και **άλλες διατάξεις με προσανατολισμό την ανάκαμψη του χρηματοπιστωτικού τομέα**. Αυτά τα μέτρα και μέσα αποσκοπούν ήδη στον περιορισμό των πιθανοτήτων κατάρρευσης του εν λόγω τομέα. Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει, με αφορμή τον ΕΜΕ, τη θέση που είχε εκφράσει ως προς τον ΑΕΠΙ και πιο συγκεκριμένα αναφορικά με την ανάγκη αναθεώρησης —μετά την πάροδο ορισμένου χρονικού διαστήματος— των **κριτηρίων εκ των προτέρων καθορισμού** της συνεισφοράς των τραπεζών⁽⁹⁾.

5.8 Για τους ίδιους λόγους, και προς αποφυγή συνεπειών επιζήμιων για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, πρέπει να δοθεί προσοχή στην αποτροπή **διπλού κόστους** που ενδέχεται να επιβαρύνει τις τράπεζες λόγω της ύπαρξης μιας διπλής αρχής εξυγίανσης, της εθνικής και της ενωσιακής.

Βρυξέλλες, 17 Οκτωβρίου 2013.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Henri MALOSSE

⁽⁸⁾ ΕΕ C 44, 15 Φεβρουαρίου 2013, σ. 68.

⁽⁹⁾ ΕΕ C 44, 15 Φεβρουαρίου 2013, σ. 68.